

Basile Panurgias

Tvivlen

Roman

Oversat af
Maj Dannemand

Oversat efter: Basile Panurgias, Le doute
© ÉDITIONS ROBERT LAFFONT, 2022

texte | tekst

Det er et smukt øjeblik, når et angreb mod verdensordenen sætter sig i bevægelse. I dets næsten umærkelige begyndelse, ved man allerede, at meget snart, og uanset, hvad der sker, så vil intet længere være det samme, som det har været.

Guy Debord

1.

Tvivl

”Jeg vil foretrække, at vi sætter os indenfor, hvis det ikke generer dig. Der er nogle svenske journalister, som leder efter mig overalt i Paris.”

Det er ellers dejligt vejr på La Caféothèque de Paris’ lillebitte fortovsterrasse; solstrålerne leger med løvet på platantræerne langs Quai de l’Hôtel-de-ville. Over for ses Île Saint-Louis, øen, hvor Jean-Claude og jeg bor med halvtreds meters afstand. Vi er i en lille beskyttet oase her, lidt i udkanten af byens mylder. Normalt bor du på rue du Cherche-Midi, men i de seneste dage har man ikke længere kunne tale om normale forhold i dit liv. Man kan heller ikke rigtigt sige, at du har forladt dit hjem, eftersom lejligheden i rue du Cherche-Midi ikke tilhører dig, selvom du havde for vane at klistre dit navn hen over navneskiltet med ”Det svenske akademi” på dørtelefonen under dine lange ophold i

Paris. Men lige så snart du fik nys om en journalistundersøgelse, lod et vennepar dig flytte ind hos dem på denne side af Seinen.

Jeg ved, du skjuler noget for mig, og jeg tilskriver det til den mystik, som du elsker at omgive dig med. Egentlig er jeg ikke bekymret på dine vegne; den manglende logik og sammenhæng hos de fleste af mine venner har aldrig forhindret dem i at finde fodfæste på ny; ligesom dig tilbringer jeg halvdelen af min tid i et skandinavisk land, og jeg må konstatere, at orden ikke altid fører til lykke. Min lykke henter jeg fra de historier, som jeg får fortalt, de er mine bøgers brændstof; derfor lytter jeg til dig med et vågent øre.

”Du ved nok, at de svenske kvinder har to sider. Nogle gange har de nogle perverse lyster, som jeg holder utroligt meget af, og andre gange bryder de sig bare ikke om mænd...” Uden at sige et ord fører du langsomt din kop med Chitul Tirol-kaffe til dine læber, måske for at opmuntre mig til at skifte samtaleemne.

Det angår altså dit kærlighedsliv. Som enhver halvkendt person må du være forsigtig i forhold til alt, hvad du foretager dig på dette område, de sociale medier skåner kun de usynlige eller de store stjerner, som kan slå igen. Endnu nogle måneder før efteråret 2017 blev kvinder, som vidnede om et seksuelt overgreb, stadig mistænkt for, at der lå bagtanker bag anklagen, ofte økonomiske, eller en vildfaren forestilling

om at blive et berømt offer. Men verden ændrer sig hurtigt.

Du beretter om dine bekymringer med lav stemme. Harvey Weinstein bomben er eksploderet, en klyngebombe, som ikke lader noget land, noget kunstnermiljø uberørt. Og du fortæller mig roligt, at du er ved at blive det svenske eksempel. Som det var tilfældet for Weinstein, synes en bunke rygter, som har hobet sig sammen hen over flere årtier, pludselig at afsløre, at din kærlighed til kvinder skjuler nogle dyriske impulser. Du er nu det ideelle mål, det korrupte, svenske kongeriges Rasputin, hvor kong Carl XVI Gustaf selv er blevet irettesat for udenomsægteskabelige forhold ti år forinden. Man kunne lige så godt sige for et århundrede siden, når man tager i betragtning i hvor høj grad forholdet mand-kvinde er blevet endevendt siden.

"Du kender mig trods alt godt nok til at vide, at jeg er blid. Jeg ville aldrig gøre en kvinde fortræd."

Jeg nikker samtykkende. Men da en ny stilhed sænker sig, spørger jeg: "Hvad drejer det sig egentlig om?"

Du fortæller mig om denne kvinde, som har ladet et rygte løbe om, at du skulle have forsøgt at voldtage hende. Som hævn. "Og så er hun ovenikøbet til kvinder. Og selv hvis... ville jeg aldrig have haft noget

med hende at gøre." Man accepterer stadig disse udtryksmåder på dette tidspunkt. Jeg er beroliget, du er offer for en heksejagt. Ja, det er dig, som er offeret. Du har intet at gøre med sexpsykopater som Harvey Weinstein, hvis assistent stak flydende Viagra ind i hans penis inden hver klapjagt, og Dominique Strauss-Kahn, som også er af en helt særlig race. Det er, hvad jeg siger til mig selv på det tidspunkt. Rent instinktivt, naturligvis. Det er måske en fejlslutning. Men altså, jeg sidder da helt sikker ikke foran et af de største rovdyr på denne smukke efterårseftermiddag. Ligesom i tegneserien Tintin hvisker min drevne lille Terry mig i øret: "Hvad ved du egentlig om det, Basile...?" Jeg undertrykker tanken med det samme, venskab er ubetinget for mig.

"Ja, Jean-Claude. Man må sige, at vi i lever i en syg tidsalder...

- Svenskerne... se med Assange. Ved du, hvad de har anklaget ham for?"

Jeg ved det. Han havde glemt kondomet. En vanvittig historie. Som enhver fornuftig person fornemmer jeg det amerikanske pres for at få whistlebloweren dømt. De to piger, som har delt seng med ham, har trukket sig fra sagen. Et mareridt. Det fortjente måske et par uger i skyggen, for en god ordens skyld, men alligevel.

"Du ved, at svenskerne hader Assange."

Jeg er overrasket, men eftersom jeg er gift med en dansk kvinde, kan jeg ikke end føle deltagelse, når det drejer sig om at gøre nar af svenskerne. I fransk-mændenes øjne udgør skandinaverne en temmelig homogen enhed, men feminismen har ry for at være noget mere militant i Sverige end hos dets naboer. Danskerne griner ofte af "overdrivelserne" på den anden side af Øresund: vuggestuerne, hvor man benytter det neutrale køn *Hen*, når man omtaler børnene for at "fjerne kønsopdelingen", den automatiske anklage om voldtægt i mangel af udtrykkeligt samtykke før enhver seksuel handling... Disse historier morer mig uden nogensinde at påvirke mig synderligt – jeg, som er langt fra min ø, i denne "oase af ensomhed midt i Paris, som floden, ved at omgive den med sine to arme, synes at forsvare mod civilisationens indgreb", som Théophile Gautier så smukt udtrykker det.

Du har derfor min venskabelige opmærksomhed, det er sikkert derfor, at du har ringet til mig oftere og oftere på det seneste.

For at gøre denne samtale mere neutral, udveksler vi et par fraser om kaffen, vinen, dagens ret på restauranten, hvor vi forventer at forlænge dette øjeblik i broderskabets tegn.

Ja, jeg vælger at støtte dig mod ondsindede og ubegrundede rygter. Jeg ved ikke noget om, at du allerede har været indblandet i en sag i 90'erne, da en svensk

avis havde fremsat beskyldninger om seksuelle overgreb mod dig, næsten ved navns nævnelse. Alt var hurtigt gået i sig selv igen. Men du havde måttet håndtere stresset, og du havde fremfor alt forberedt dit forsvar allerede dengang. Siden har du foregrebet angrebene, og du ved, hvordan du kan være overbevisende og anlægge din artige drengemaske. Du, som har villet være anerkendt som kunstner, du er faktisk skuespilleren i dit drømmeliv, og dit største talent består i at have overbevist offentligheden om, at Jean-Claude Arnault er en mand, der lytter til kvinderne – kvinder, som til tider kan vise sig utaknemmelige – det er det i hvert fald lykkedes dig at overbevise mig om.

2.

Flirteri

Det var før dig, Jean-Claude. Før Jesus Kristus, er jeg fristet til at skrive. Før man blev dømt, gransket, kigget på, rost til skyerne, beundret, afvist på grund af handlinger, som var blevet foretaget i årtusinder. Flirte. Ordet har ændret sig i tidens løb, men den handling, som det beskriver, er meget enestående, når man tænker over det.

Enhver "almindelig" dreng blev, inden han nåede voksenalderen, præsenteret for sin dyriske del, som bestod i at finde en hun til at formere sig med. Man sagde, at det lå i vores gener, og ingen bestred det. Fra et feministisk perspektiv følte den vestlige verden sig naturligvis hævet over den tredje verdens arrangerede par, en retrograd form for kærlighed, som gik hånd i hånd med en frivillig fremmedgørelse.

Når jeg tog på ferie hos mine venner fra det prestigøse Henri-IV gymnasium, vidste jeg ikke desto mindre, at de alle nedstammede fra ældgamle franske slægter – de tilhørte alle borgerskabet, de ejede alle store smukke familieejendomme, hvor man næppe roste mangfoldighed. Jeg forstår udmærket, at man i dag benytter en omskrivning litoten med mafiøse undertoner, "*familia grande*", når man taler om dem, jeg accepterer fuldkommen realiteten af disse arrangerede ægteskaber, og det så meget desto mere, fordi jeg har været vidne derpå, fra sidelinjen.

I bogen *Gare Saint-Lazare* fortæller Betty Duhamel, datteren af en kendt forfatter fra 1950'erne, om sit forhold til den fremtidige romanforfatter Patrick Modiano, som bliver præsenteret for hende i fuld fortrolighed af deres respektive mødre. De to unge mennesker accepterer den moderlige mellemkomst som en måde at mødes på. De føler straks, at de står hinanden nær, for de taler "det samme sprog". Og deres legeplads begrænser sig til den parisiske venstre bred, Luxembourghaven og adressen 15, quai de Conti, hvor Modianofamilien bor.

På den tid, hvor småfyre som mig nægtede forældrenes mellemkomst, fandtes der kun det ægte demokrati, gadeflirteriets demokrati, uden forudfattede meninger, uden social eller kulturel bagage. Smalltalken var vores eneste våbenskjold, den var det

eneste, som gjorde det muligt at fange et blik, at byde på en kop kaffe og af og til at kaste sig ud i en spirende historie.

Når jeg benytter ordet "gade", mener jeg naturligvis gaden i bred forstand: Diskotekerne, fortovscaf erne, og selv de offentlige transportmidler.

Men min virkelige flirte-"gade", det er de gr eske  er. Midt om sommeren, først på aftenen, g r man udenfor – ikke for sent, for at undgå konkurrence, men heller ikke for tidligt, for at undgå at Sydens skarpe lys afslører ens hensigter på alt for tydelig vis. I en gade fuld af sensualitet på  en Mykonos, i landsbyerne på Hydra eller Simi, eller på en af Patmos' *chora*-pladser, var feriefirteriet en vigtig initiation for den unge mand uden tutor, som jeg var, og hvor ingen tænkte på at holde øje med mig.

 erne betrygger mig ved deres afgrænsede størrelse, de beskytter mig og hjælper mig ligefrem med at koncentrere mig, når jeg skriver. Jeg skriver for øvrigt denne tekst på den danske  , Sjælland, hvor jeg har bosat mig. I Gr ekenland skifter jeg ferie  hver femtesjette år, for der er en bagside af medaljen; tilværelsen som  boer kan vise sig at være farlig for dem, som kommer lidt for tæt på de indfødte  boere. Eftersom jeg taler gr esk og ikke t ver med at sige, det som jeg tænker, g r jeg mig tit upopulær.

Fra jeg var 15 til jeg var 19 år, tilbragte jeg altid mindst én sommermåned på Mykonos. Jeg kom anstigende på egen hånd, og byggede mit kongerige, som gik til grunde ved min afrejse, ligesom Burning Man-festivalerne i Nevadas ørken, der opbygger en by *ex nihilo* for derefter at lade alt forsvinde ved arrangementets afslutning. Temaet for min personlige festival var ubekymrethed.

Et vigtigt element under opholdet var selvfølgelig disse ferieromancer, som af og til forduftede, når telefonnumrene, der hastigt var blevet skrevet ned i det smukke og unikke fælles øjeblik, blev forlagt i den tidlige morgen. På den tid var der ingen ferieromancer, som blev næret af SMS'er med *smileys*, der kunne opildne det spirende forhold. Der skulle gøres en indsats, man måtte række ud mod den anden, beherske fremmede sprog – men udstyret med disse få aktiver, var der intet der holdt os tilbage fra at henvende os til en ukendt pige.

Som øboer er det også lettere at jage sit bytte – for det er jo det, det handler om – jagtmarken er nemlig vel afgrænset til feriens opholdssted og længde. Lidt på samme måde som jagtskovene på kunstig vis afgrænser vildtet. I slutningen af 1980 byder Mykonos desuden på en anden fordel: Det er et mekka for mandlige homoseksuelle, hvilket betyder færre heteroseksuelle mænd til mange piger. Jeg udtrykker

mig som en bogholder og på en lidt naiv måde, fordi det er den måde, en teenager, som jeg var dengang, tænker på.

Da jeg går fra borde, råber sortklædte kvinder med tørklæder: "*Roumia, roumia*", det engelske ord *room* omformet til flertalsform på græsk, og på ti minutter, har jeg forhandlet mig frem til en soveplads i landsbyen. Sidst på eftermiddagen bliver jeg sluppet løs på egen hånd, uden synlig identitet, midt i en broget flok af smarte engelsktalende folk, frigjorte homoseksuelle, og andre, som har forladt deres borgerlige liv for at sælge nipsting eller arbejde som massør. I byens snoede gader med hvidkalkede huse, inden man når frem til Caprice Bar, som ligger i den skønne bugt, "Lille Venedig", finder man et andet, mindre snobbet serveringssted, som har mere fokus på øl end på cocktails: Den skandinaviske bar. Dette navn burde få alle de nordiske turister, der er på jagt efter det eksotiske, til at løbe skrigende væk. Ikke desto mindre flokkes de her – især pigerne, faktisk – og pigejægere fra alle verdens hjørner er derfor mødt talrigt frem. Man siger at de fleste befolkninger først rigtig forstod deres tilhørsforhold til en nation, da pressen kom frem, men turismen har styrket denne identitet. Forførelsspillet, hvor man rækker ud "i blinde", starter altid med "*Where do you come from?* Eller "*Tror du, amerikanerne kommer tilbage på stranden?*".

Gadens flirteri kan være grusomt, fordi det er demokratisk. Uden familiens mellemkomst, som fremhæver det sociale tilhørsforhold, er tilnærmelsen først og fremmest fysisk. Bagefter taler man sammen. Det, som angår det sociale miljø, kommer i sidste række. Og på det punkt, har skandinaverne en fordel: Ingen ulighed, en stærk populærkultur takket være ABBA og et look bestående af blå jeans og hvid t-shirt, som det finske flag, de er altså ret nemme at komme i kontakt med, hvilket deres perfekte beherskelse af engelsk forstærker ydermere. Denne ensartethed er et synsbedrag, men efter gentagne ophold i Skandinavien, er det stadig ikke lykkedes mig at identificere dens nuancer. På de græske øer giver denne "prêt-à-porter"-identitet mulighed for en forfriskende tilgang til forholdet mellem mand og kvinde, som er helt anderledes end det parisiske forførelsesspil med alle dets koder.

De venner, jeg fester med, møder jeg tilfældigt i løbet af mine natlige eventyr, lidt ligesom i videospil, hvor man kan trykke på knappen "forstærkning". Jeg bliver gode venner med en schweitzer med stramme, zebrastribede bukser, som er tjener på Gstaad Palace om vinteren. Det er en fyr, der er så langt fra min verden, at vores venskab er hævet over enhver fordom. En anden gut fra Lille, tager sin Boombox frem på stranden og afspiller hits i en uendelighed med

gruppen Enigma, en slags remix af indianer- eller benediktinermunkesange og stemningsmusik, som er dræbende at lytte til.

Jeg bliver enormt chokeret, da jeg hører, at han stemmer på Jean-Marie Le Pen i en periode, hvor det er et absolut tabu. Han fortæller mig det i al fortrolighed for at overbevise mig om, at vi kan fortælle hinanden alt. Jeg reagerer ikke, for jeg kender sommeralliancernes kodeks, og jeg ved, at gadeflirteriet handler om at finde nogle venner, som man kan elske kvinder sammen med uden at gå op i teorier.

Mine bøger er tilstrækkelige for mig, hvad angår intellektuel næring, de reder mig fra kedsomheden, mens jeg venter på, at en smuk pige skal sætte sig inden for hørevidde, så jeg kan adressere hende en lille inspireret sætning, eftersom jeg forbyder mig selv at benytte "*Where du you come from?*", som jeg dømmes uværdig for en ægte forfører. Når det kommer til gadeflirt og gadepoesi, så har intet ændret sig siden Middelalderen.

Denne livets skole tilbød meget mere dannelse end gymnasiet. Den lærte mig ydmyghed, ikke at tro mig bedre end én, der stemte på Le Pen, ikke bedre end en provinsboer, eller end den tykke dumrian, som råbte sætninger som "*tak dine forældre for dine kønne øjne*", for den slags simpel smiger var sød musik i pigernes

øre i langt højere grad end mine litterære kvad, som ramte plet på en køn pariserinde på rue Soufflot, men blot opnåede et hævet bueformet øjenbryn fra en australsk barmaid. Det var den første rigtige lektion i litterær impact.

Jeg må af ærlighed bekende, at hvis jeg forbød mig selv at dømmе mine daværende bekendtskaber, så er det, fordi jeg ubevidst viste, at jeg aldrig ville blive konfronteret med den virkelighed, som ventede dem, idet jeg godt havde forstået, at jeg ikke ville behøve at arbejde hårdt for at tjene til livets ophold. Under disse omstændigheder kunne jeg udforske livet med lejlighedsvisе kammerater, piger, som jeg mødte og forlod lige så hurtigt – og som nogle gange forlod mig endnu hurtigere.

[...]